

ზეფირანტესი

ზეფირანტესი (Zephyranthes), რომელიც ხალხში "წვიმის ლილიის" სახელითაც არის ცნობილი, ამარილისებრთა (Amaryllidaceae) ოჯახის წარმომადგენელი მრავალწლიანი ბალახოვანი ბოლქვოვანი მცენარეა. მისი სახელი ბერძნულიდან მომდინარეობს: "zephyros" (დასავლეთის ქარი) და "anthos" (ყვავილი).

1. მორფოლოგიური აღწერა

- **ბოლქვი:** მცირე ზომის, კვერცხისებრი ან მომრგვალო ფორმის (დიამეტრი 2-3 სმ). დაფარულია მუქი ყავისფერი ან შავი მშრალი ქერცლით.
- **ფოთლები:** ვიწრო, ხაზოვანი, ხშირად ხორციანი. ფერით მუქი მწვანეა. სიგრძე ჩვეულებრივ 20-30 სმ-ს აღწევს, ხოლო სიგანე - მხოლოდ რამდენიმე მილიმეტრს.
- **საყვავილე ღერო:** უს ფოთლო, მილივით ცარიელი შიგნიდან. თითოეულ ღეროზე, როგორც წესი, მხოლოდ ერთი ყვავილი ვითარდება.
- **ყვავილი:** ფორმით ძაბრისებრი ან ვარსკვლავისებრი. შედგება 6 გვირგვინის ფურცლისგან. ყვავილის ცენტრში მკვეთრად გამოხატული ყვითელი მტვრიანებია.
 - **ფერები:** სახეობის მიხედვით გვხვდება თეთრი, ვარდისფერი, ყვითელი ან წითელი.

2. ბიოლოგიური თავისებურებები

- **ყვავილობის პერიოდი:** ზეფირანტესის მთავარი უნიკალურობა მისი ყვავილობის სტიმულატორია. ბუნებაში ის წვიმების დაწყებისთანავე ძალიან სწრაფად (რამდენიმე საათში) იწყებს საყვავილე ღეროს ამოტანას. სწორედ ამიტომ ეძახიან მას "წვიმის ლილიას".
- **სიცოცხლის ხანგრძლივობა:** ცალკეული ყვავილი მხოლოდ 1-3 დღე ცოცხლობს, თუმცა ბოლქვების სიმრავლის გამო ყვავილობა ხანგრძლივი და ეფექტური ჩანს.

3. გავრცელებული სახეობები

ბუნებაში 90-ზე მეტი სახეობა არსებობს, თუმცა კულტურაში ყველაზე პოპულარულია:

1. **Zephyranthes candida (თეთრი ზეფირანტესი):** გამოირჩევა თოვლივით თეთრი ყვავილებით. ყველაზე ყინვაგამძლეა სხვა სახეობებს შორის.
2. **Zephyranthes rosea (ვარდისფერი ზეფირანტესი):** აქვს ნაზი ვარდისფერი ყვავილები, უფრო მცირე ზომის ფოთლები.
3. **Zephyranthes citrina (ყვითელი ზეფირანტესი):** კაშკაშა ყვითელი ყვავილებით.

4. მოკლე რეკომენდაციები მოვლისთვის

- **განათება:** უყვარს კაშკაშა, გაფანტული შუქი. პირდაპირ მზესაც კარგად უძლებს.
- **მორწყვა:** აქტიური ზრდის პერიოდში საჭიროა რეგულარული მორწყვა. ყვავილობის სტიმულირებისთვის ზოგჯერ მიმართავენ "მშრალ პერიოდს" (მორწყვის დროებით შეწყვეტას), რის შემდეგაც უხვი მორწყვა ყვავილობას იწვევს.
- **ნიადაგი:** ნოყიერი, ფხვიერი და კარგად დრენირებული ნიადაგი (ნეშომპალა, ქვიშა და კორდის მიწა თანაბარი პროპორციით).
- **გამრავლება:** ყველაზე მარტივია შვილეული ბოლქვებით გადარგვისას.

შენიშვნა: ზეფირანტესის ბოლქვები შეიცავს ალკალოიდებს, რაც მათ **ტოქსიკურს** ხდის. მცენარესთან მუშაობისას (განსაკუთრებით გადარგვისას) რეკომენდებულია სიფრთხილე, რათა ნვენი კანზე ან ლორწოვან გარსზე არ მოხვდეს.

ნინი ქუმარიტოვი